

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inzerate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SCOVENECC

Vojno poročilo št. 959

Ogledniški boji v Sirti in Tunisu

V izredno živahnih letalskih bojih je bilo sestreljenih 23 nasprotnih letal

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na bojiščih v Sirti in Tunisu ogledniški spopadi ugodni za nas.

Osnovno letalstvo je razvijalo močno delovanje: V Libiji so roji naših napadalnih letal z vidnimi uspehi napadli zbirališča tankov in avtomobilskih vozil, v nad vse živahnimi dvojezi nad libijskim in tunizijskim nebežem pa so nemška letalska letala zbrala 21 strojev.

Med sovražnimi bombnimi napadi na naseljena središča v Severni Afriki je naše protiletalsko toplotno zadelo v sestrelilo dve letali. Izveden je bil nov napad na otok Lampedusa, jer pa ni bilo pomembne škode in nebežne žrtve.

Ena naša podmornica se ni vrnila v oporišče; po poročilih iz sovražnega vira je bil velik del posadke zajet.

Rojstni dan Vlade

Rim, 9. jan. AS. Ob rojstnem dnevu Vel. Kraljice in Cesarice je včeraj popoldne v kraljevi kapeli Krvavega prta bil običajni slovesni Te Deum, katerega so se udeležili kr. vis. knez in knežinja piemontska, vojvoda d'Aosta in vojvoda anconski. Slovesnosti so se udeležili tudi imetniki in imetnice reda SS. Anunziata ter ves dvor.

Ob rojstnem dnevu Velikostva Kraljice in Cesarice je po vseh italijanskih mestih in vaseh vihrala tritribarvna, ki je izpričevala navdušeno radost vsega ljudstva za ta vzvišeni dogodek. Vlada je za rojstni dan dobila številna voščila visokih osebnosti, ustanov in zasebnikov.

Povratak italijanskih rojakov iz Vzhodne Afrike

Benečija, 9. jan. AS. V beneško tlo sta dospeli motorni ladji »Vulcania« in »Saturnia«, ki sta imeli na krovu italijanske izseljence, vračajoče se z vzhodne Afrike. Genovska knežinja, minister za italijansko Afriko Teruzzi in kardinal Piazza, beneški patriarh, so v spremstvu mnogih oblastnikov in oddelčnikov odšli na krov obeh ladij, ljudje pa so jih navdušeno pozdravljali. Potem so vse potnike, ki so se vrnilo v domovino, izkrcali in jim naklanjali dobrote organizacije, ustanovljene po pokrajinski zvezi bojnih fašistov, ter gostoljubnost drugih ustanov za pomoč in oskrbo. Z italijanskimi potniki se je pripeljal tudi nemški generalni konzul v Addis Abebi z vsem osebjem konzulata. Sprejela sta jih zastopnik nemškega generalnega konzula v Benetkah ter načelnik benških narodnih socialistov. Popoldne so potnike razvrstili in jih razposlali v razne domače kraje.

Bolgarski vojni minister pri Hitlerju

Hitlerjev glavni stan, 9. jan. AS. Hitler je v svojem glavnem stanu sprejel bolgarskega vojnega ministra generala Mihova, ki je prišel v Nemčijo na daljši obisk.

Predsednik agencije Stefani na obisku v Berlinu

Berlin, 9. jan. AS. Predsednik agencije Stefani senator Manlio Morgagni se mudi v Berlinu pri posvetih o sodelovanju med italijanskimi in nemškimi časopisnimi agencijami in za novo ureditev dopisnega urada agencije Stefani v Nemčiji. Bil je sprejet pri voditeljih tiska v zunanem ter v propagandnem ministru in teh sprejemov so se udeležile tudi številne visoke osebnosti nemških časnikarskih krogov ter dopisniki večjih italijanskih dnevnikov. Kr. veleposlanik Dino Alfieri je zbral okoli predsednika agencije Stefani, načelnika tiskovnega urada pri nemškem zunanjem ministru Schmidta, dr. Schafferja iz propa-

»Dokazila o nasprotnikovih bedastostih«

Rim, 9. januarja. AS. Včerajšnja »Dokazila nasprotnikovih bedastosti« pravijo:

Moskva: Agencija Tass poroča iz Lausanne: Italijanski minister za ljudsko vzgojo je izdal odlok, da se zapro vseučilišča v Milanu, Genovi, Turinu in Palermu zaradi »demoralizacije in zaradi »ponovnih prestopkov« med študenti. Razen tega se je zvedelo, da je v Milanu in Genovi prišlo do študentovskih političnih demonstracij. Nekaj študentov z zaprtih vseučilišč bodo razdelili po večjih vseučiliščih, druge pa bodo poklicali v vojsko. V Milanu je moralo pod orožje 400 študentov.

London: Reuter poroča iz Ankare: 100.000 ljudi še vedno živi pod šotori. To je uspeh zadnjih napadov angleškega letalstva na Genovo. Potniki iz Italije pravijo, da italijanske oblasti nimajo možnosti izseliti tistih, ki so brez strehe, to pa zaradi ogromnih težav v prometu. Po drugih italijanskih mestih na tisoče ljudi spi po železniških postajah, da bi mogli dobiti mesta v tistih malo vlakih, ki vozijo na deželo.

London: Reuter poroča iz Moskve: Po poročilu, ki ga je sovjetska obveščevalna agencija dobila iz Lausanne, je bilo razglašeno obsedeno stanje v Turinu in Napoliju. Nemški in italijanski vojski patrolirajo po cestah. Po poročilu iz iste ga vira je italijanska vlada izjavila, da so ti ukrepi del »pripravljenosti«.

Nangking v vojni z Anglijo in Združenimi državami

Narodna kitajska vlada je napovedala vojno Angliji in Ameriki, pri čemer bo uživala popolno pomoč Japonske

Izjava japonske vlade

Nanking, 9. januarja. AS. Vlada narodne Kitajske je napovedala vojno Združenim državam in Angliji.

Nanking, 9. januarja. AS. Na pristojnih mestih poudarjajo, da je narodna Kitajska zavzela svoje stališče do Anglosasov po začetku vojne z Japonsko, ki pomeni zgodovinski preobrat sodobne Kitajske in dokazuje postopno oblikovanje nove Azije. Ko je Japonska 8. decembra 1941 napovedala vojno Združenim državam in Angliji, je izjavil Vangčingvej v imenu narodne kitajske vlade, da bo narodna Kitajska v tej vojni terno sodelovala z Japonsko. To se je tudi zgodilo. Od takrat so mnoge osebnosti v narodni kitajski vladi zahtevale vojno napoved Angloamerikancem, vendar se vladi položaj še ni zdel dovolj dozorel. Vlada je krepila narodno silo in jo notranje organizirala. Ko se je to vršilo, so padla središča angleškega in ameriškega prodiranja v vzhodno Azijo, ki so drugače za drugim zasledila junaške japonske čete. Na pritisk Združenih držav in Anglije je čungkingška vlada napovedala vojno Japonski. Kitajsko ljudstvo je z globokim presenečenjem gledalo na pristransko stališče Čungkinga in je zahtevalo, naj Nangking napove vojno anglosaškemu narodu. Zato je nangkingška vlada izpolnila njegovo željo udeležiti se vojne na strani Japonske proti Angloamerikancem. Vangčingvej je reorganiziral vojsko, združil vrhovno poveljstvo, po ustanovitvi ministristva za veliko vzhodno Azijo v Tokiju pa se je e bolj utrdilo japonsko-kitajsko sodelovanje ter prijateljstvo med obema narodoma. Vse to je omogočilo odločitev vlade, napovedati vojno Angloamerikancem.

Tokio, 9. januarja. AS. Ko je narodna kitajska vlada v Nangkingu napovedala vojno Združenim državam in Angliji, je podala japonska vlada naslednjo izjavo: Narodna vlada kitajske

republike je napovedala vojno Združenim državam in angleškemu imperiju. Vzroki za to odločitev so jasno razvidni iz proglasa, ki ga je objavila vlada v Nankingu. Japonska, ki je morala mnogo let prenašati zločest Zdrženih držav in Anglije, se s polnim razumevanjem in simpatijami pridružuje pobudi nangkingške vlade. Japonska in kitajska vlada sta izdali skupno izjavo, poudarjajoč, da bosta v vojni proti Združenim državam in Angliji oba naroda sodelovala v popolni vzajemnosti na političnem, vojaškem in gospodarskem področju ter v nezlomljivi odločnosti in zaupanju. Japonska želi v resnici izločiti zlo in razloge za nemir v vzhodni Aziji ter vzpostaviti na tem področju novi red na etičnih načelih ter tako tudi zagotoviti stalni mir na svetu. Vlada narodne Kitajske je po svoji ustanovitvi imela vedno iste namene in se je zdaj odločila slopiti v skupno fronto proti Združenim državam in angleškemu imperiju. Ob tej priložnosti je Japonska, pričakuje zgodovinski razvoj japonsko-kitajskih odnosov v skladu z osnovnim duhom sodelovanja med obema državama ter v želji po-

spešiti nastanek nove neodvisne Kitajske in želeč okrepiti politično moč narodne kitajske vlade, sklenila nelo odstopiti vse japonske koncesije na ozemlju kitajske republike, marveč tudi priznati restavracijo kitajske oblasti v mednarodni koncesiji v Sanghaju, mednarodni naselbini v Amoyu in v Pekingu ter se odpovedati izventeritorialnim pravicam na Kitajskem. Japonska vlada je tudi sklenila na različnih poljih izdatno podpreti nangkingško vlado pri obnovi Kitajske. Izjava japonske vlade dodaja, da se smatrata Japonska in obnovljena Kitajska za eno telo, ki ima za cilj uničiti svoje stare sovražnike.

Mandžukuo podpira Japonsko

Hsingking, 9. januarja. AS. Dočim je Nangking danes zjutraj napovedal vojno Angliji in Združenim državam, je vlada v Mandžukuo objavila krepko izjavo, v kateri izraža polno zaupanje v srečni zaključek vojne vzhodni Aziji. V izjavi je omenjena nangkingška vojna napoved anglosaškim silam e poudarkom, da bo Mandžukuo napel vse svoje sile za podporo Japonski.

Nemški protinapadi na vzhodu

Zagrizeni covjetski napadi so bili povsod odbiti - Večja sovražna skupina uničena

Hitlerjev glavni stan, 9. januarja. Nemško vrhovno poveljništvo objavlja:

Med Kavkazom in Donom, pri Stalingradu in na področju Dona trajajo hudi boji dalje. Zagrizeno napadajoči Sovjeti so bili povsod odbiti. Nemške čete, ki so na raznih mestih prešle v protisunke, so prizadele nasprotniku visoke krvave izgube in uničile mnoge vojnih potrebin. Neka sovražna skupina, ki je bila obkoljena, je bila popolnoma uničena. Razdejanih je bilo 12 oklepnih voz, Bojna letala in letala za bliznje polete so z uspehom posegala v obrambne borbe ter razpršila sovražno konjenico in motorizirane oddelke, kakor tudi izhodiščne postojanke.

Napad lastnih napadalnih oddelkov severno-zapadno od Slivnega je v znatni širini zavzel sovražno črto. Pri tem je bilo uničenih večje število bojnih postojank in so bile popolnoma uničene tudi njihove posadke.

Oporišče Veliki Luki se drži vztrajno proti silnim sovražnim napadom.

Z brezobzirno uporabo ljudi in velikimi materialnimi sredstvi nadaljujejo Sovjeti jugovzhodno od Ilmenskega jezera svoje napade. Po uničenju 21 oklepnih voz je nasprotnik obležal pod uničujočim obrambnim ognjem.

Bombardiranje mesta in pristanišča Murmanska se je nadaljevalo po načrtu. Pri tem so nastali obsežni požari in je bila hudo poškodovana neka trgovska ladja.

S celotnega afriškega področja poročajo včeraj samo o reznatnem bojnem delovanju. V Libiji so nemška in italijanska letala za bliznje polete uničila številna anglosaška bojna in motorna vozila. Nemški lovci so sestrelili nad Severno Afriko 21, protiletalsko toplotno pa 2 sovražni letali.

Angleška letala so preteklo noč napadla več krajev v zapadni Nemčiji. Prebivalstvo je imelo izgube. Sestreljenih je bilo 6 letal.

Hitra nemška bojna letala so včeraj podnevi nadaljevala svoje napade na južno Anglijo.

Berlin, 9. jan. AS. DNB poroča, na nemška posadka v Velikih Lukih še naprej vztrajno brani to oporišče zoper hude nasprotnikove napade.

Berlin, 9. januarja. AS. Angleška letala so zadnjo noč napadla severno in zahodno Nemčijo ter spuščala razdiralne in zažigalne bombe, ki so poškodovale hiše po nekaterih krajih zahodne Nemčije. Med civilnim prebivalstvom je obžalovati nekaj izgub. Sestreljeno je bilo večje število sovražnih štirimotornih bombnikov.

Berlin, 9. januarja. AS. Poveljnik nemške podmornice, katera je v noči med 16. in 17. decembrom potopila veliko s četami napolnjeno prevozno ladjo blizu Azorov, je sporočil, da je bila to velika angleška prekoatlantska ladja »Ceramic« z 18.730 tonami. Ladja se je potopila z vsem svojim tovorom. Ko se je zjutraj podmornica dvignila nad morskovo površje, je našla le še razbitine in mrličje.

Roosevelt in socialno vprašanje

Berlin, 9. jan. AS. Tukajšnji listi se bavijo z Rooseveltovim govorom pred ameriškim kongresom ter polemizirajo z nekaterimi predsednikovimi izjavami, ki so danes bolj kakor kdaj koli v popolnem nasprotju s katastrofalno politiko domišljavca v Beli hiši. »Večni napihjenec« kakor imenuje »Völkischer Beobachter« Roosevelta v svojem današnjem uvodniku, je upal, da je prav, če ponovi tako malo praktičen predlog izpred desetih let, to je predlog o socialnem napredku. List obravnava v svoji polemiki tisto poglavje, v katerem govori Roosevelt o izboljšanju na gospodarsko-socialnem polju pod geslom »varnost pred vsem« ter prikazuje praktično in moralno nezadostnost

tega programa, ki je le propagandno sredstvo, torej popolnoma neuresničljivo in čisto navadno posnemanje njegovega predloga pred desetimi leti. »Völkischer Beobachter« navaja nekaj značilnih števil, ki bolj kakor vse drugo označujejo za vsakega Amerikana značilno baštvo, posebno pa še Rooseveltovo. Prilomno bi bilo pripomniti, zaključuje list, da Anglosasi posnemajo zakonodajno strukturo socialnega in gospodarskega izboljšanja v prid masam po osnih slikah, niso pa rešili niti enega vprašanja. Pripomniti je tudi treba, da je danes Rooseveltova vojna dvignila ameriški dolg od 40 milijard na 110 milijard.

Tekma med Giraudom in De Gaulleom

Tanger, 9. jan. AS. Reuter poroča, da je De Gaulle poslal generalu Giraudu že tretje povabilo v katerem poudarja, da se morata nujno sestati. Kronika tega sestanika, ki ga imenujejo angleški ter severnoameriški listi pregledni, je postala že komična. Pred nekaj dnevi se je zdelo, da se je nameraval Giraud sporazumeti z De Gaulleom, ki ga podpira angleška vlada, De Gaulle pa je kazal, da nima nikakega namena sklepiti pogodbe s svojim tekmečem. Zdaj pa se De Gaulle boji,

da bi končno zgubil igro. Kakor na prvi dve povabili, je general Giraud tudi sedaj odgovoril De Gaulleu, da sprejema njegov predlog, pozabil pa je dodati datum, kdaj naj se sestane. Ta pozabljenost je povzročila, da se je De Gaulle tretjič obrnil na Girauda, toda z istim uspehom. Giraud je res odgovoril, da je potreben ta sestanek, takoj nato pa je odšel v Sudan in ni povedal, kdaj se bo vrnil.

Nezaslišane ameriške žalitve

Lisbona, 9. januarja AS. Iz Pittsburgha se je izvedelo, da je list »Pittsburg Courier« protestiral proti grdemu načinu ameriškega admirala Williama F. Halseya, ki ga je po njem povzel ameriški tisk do plemenitega japonskega ljudstva, katerega naziva z nesramnim izrazom »majhne opice«. List se sprašuje, kakšen odziv bi imelo podobno sramotenje v Cankajskovi Kitajski: »Če je Japonec rumena opica«, piše list, »zakaj ne bi bil to tudi Kitajec.« Resnica je, da so za Severoamerikance tako Japonci kakor Kitajci opice. Ker so trenutno Kitajci na strani Združenih držav, žalijo s tem izrazom samo Japonce. List zaključuje, da Združene države s takimi žalitvami rušijo kitajsko prijateljstvo in s tem zblizujejo dva velika naroda v vzhodni Aziji. Ta list gotovo ne odkriva na novo neverjetnega mišljenja Amerikancev, pač pa ga znova potrjuje. Veliko, civilizirano in bojevito japonsko ljudstvo je že dalo ameriškim admiralom in generalom temeljite zgodovinske lekcije ne z obrekovanjem in žalitvami, marveč na vojnem polju.

Sofija, 9. jan. AS. Bolgarski pravosodni minister je izjavil, da bodo v kratkem ustanovljena na Bolgarskem posebna sodišča za mladoletnike ter ena pobiljevalnica.

Roosevelt je kriv sedanje vojne

Berlin, 9. jan. AS. Načelnik tiskovnega urada v nemškem zunanjem ministru je povedal časnikarjem, da so včeraj nemške poročevalske družbe objavile dokument, ki bo nov tehten dokaz, da je sedanje vojne kriv predsednik Združenih držav Roosevelt. Gre za skrivno brzojavko francoskega odpravnika poslov v Washingtonu z dne 7. novembra 1937 o razgovoru, ki ga je imel z Rooseveltom. V tej brzojavki francoski diplomat sporoča svoji vladi, kakšne so temeljne smernice v politiki predsednika Združenih držav. Pojasnil je, da mu jih je dal pri tistem razgovoru Roosevelt sam. Roosevelt mu je dejal, da se je prepričal o nujnosti, da je treba opustiti politiko ameriške neavtrnosti in nevmesavanja ter da je že storil prvi korak v tej smeri v govoru, ki ga je imel v Chicagu.

Roosevelt je opustil Monroejevo načelo in se je že tedaj začel vmešavati v evropske zadeve ter

je francoskemu odpravniku poslov povedal, da je po njegovem čisto brezpomembno prizadevati si za mirno rešitev spornih vprašanj med Francijo in Nemčijo, ki izhajajo iz versajske mirovne pogodbe.

Ta listina — je pripomnil minister Schmidt — dokazuje neizpodbitno, da je za sedanjo vojno odgovoren Roosevelt, in se povsem sklada z navodili, ki jih je njegov veleposlanik Bullit dal poljskemu grofu Potockemu. S tem lahko znova damo javnosti jasen dokaz o Rooseveltovi krivdi, dokaz pred katerim glavna dvomljiva priča ameriške Bele knjige, trgovineki odposlanec Douglas Miller, povsem zbledi.

V zgodnjih jutranjih urah današnjega dneva so izvedla angleška letala vznemirljive napade na zahodno nemško ozemlje. Prebivalstvo je imelo izgube. Povzročena je bila neznatna škoda na poljeh.

Reforma delavskega zavarovanja na Hrvaškem

Dne 28. junija 1942 je bila podpisana zakonodajna uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovanju delavcev (ZZD-a) od 14. maja 1922, ki je stopila v veljavo 1. junija 1942.

Namen uredbe je predvsem prikriti bivši jugoslovanski ZZD novim razmeram, ki so nastale z ustanovitvijo Neodvisne Hrvatske Države. Poleg tega pa vsebuje uredba več materialnih sprememb ZZD-a v cilju izboljšanja dajatev zavarovancem, sprememb, katere je deloma pripravil in izdelal že sam bivši Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Organizacija delavskega zavarovanja je pa pri tem ostala nespremenjena, samo nosilec vsega delavskega zavarovanja se ne imenuje več »Sredinski Urad za Osiguranje Radnika (SU-Zor)«, temveč »Središnica Osiguranja Radnika« (SOR). V sledečem hočemo na kratko omeniti nekaj najpomembnejših materialnih sprememb ZZD-a, ki bodo najbrže postale aktualne tudi v Ljubljanski Pokrajini, kadar se bo začelo delati na reformi delavskega zavarovanja.

Splošne pripombe.

§ 18. Del prispevka, ki ga delodajalec v gotovini odbije od delavskega zasluga, se smatra za poverljivo imovino. Namen te odredbe je rednejše vplačevanje zavarovalnih prispevkov od strani delodajalcev.

Bolniško zavarovanje.

§ 18. Brezplačna zdravniška pomoč kakor tudi zdravila in zdravilni pripomočki pripadajo obolelemu zavarovancu 52 (po ZZD-u 26) tednov, pa tudi preko tega za čas, za katerega mu pripada hranarina. Hranarina se izplačuje 52 (po ZZD-u 26) tednov, ako je bil bolnik zavarovan v zadnjem letu pred obolenjem najmanj 6 mesecev oziroma v zadnjih dveh letih najmanj 12 mesecev, eicer pa 26 tednov. Hranarina ne pripada za čas, ko ima oboleli zavarovane na podlagi obstoječih zakonitih predpisov (n. pr. na podlagi §-a 219 Obrtnega zakona) ali pa na podlagi kolektivnih pogodb pravico na plačo, vendar samo do 12 tednov.

§ 20. Bolno-podporna doba se more podaljšati do 78 tednov (po ZZD-u do največ enega leta).

Nezgodno zavarovanje

§ 14. Nevarnostni razredi so samo trije in sicer:

V I. razred spadajo obrati brez strojnega pogona, v katerih je zaposlenih največ 5 delavcev. Prispevni tarif znaša po naredbi ministra udružbe (korporaciji) od 29. IV. 1942 br. 27.485 toččno 1% od zavarovane mezd.

V II. razred spadajo obrati s strojnimi pogonom in obrati, v katerih je zaposleno več kot 5 delavcev, ako ne spadajo v seznam obratov večje nevarnosti. Prispevni tarif znaša po zgoraj cit. naredbi 2,25% od zavarovane mezd.

V III. razred spadajo obrati, katere izvršava minister udružbe na predlog SOR-a v seznam obratov večje nevarnosti. Ta razred ima tri skupine. Na podlagi cit. naredbe veljajo sledeči prispevni tarifi: skupina III-A s 3,5% skupina III-B s 4,75% in skupina III-C s 6% od zavarovane mezd.

Nezgodni tarif ne sme biti v nobenem primeru večji od 8% zavarovane mezd.

Mimogrede omenjamo da je prvotna tablica nevarnosti SUZOR-a razlikovala 863 različnih postavk posla, katerih število je kasneje zmanjšano na 409, SOR pa vporablja sedaj samo 5 postavk. V zavarovalno-tehničen pogledu bi pa popolnoma zadostila, zlasti v Ljubljanski Pokrajini, ki ima izrazite industrije, en sam edini nezgodni tarif, prav tako kot ga imamo v bolniškem, invalidnem pa tudi v pokojninskem zavarovanju privatnih nameščenecv itd. itd.

§ 39. Nezgodna renta se prizna le tedaj, ako je delanezmožnost večja od 20% (po ZZD-u večja od 10%).

§ 45. Odpravnino namesto nezgodne rente sme zahtevati ponesrečenec, ako je njegova trajna de-

lanezmožnost manjša od 33% (po ZZD-u manjša od 20%).

Invalidno zavarovanje.

§ 10. Prispevni tarif invalidnega zavarovanja znaša najmanj 4% in največ 6% (po ZZD-u 3%) od zavarovane mezd. Višino prispevnega tarifa določa na predlog SOR-a ministrstvo udružbe. Za prvih 6 let je določen prispevni tarif 4%.

§ 30. V zavarovanje se štejejo vsi tedni, za katere je invalidni prispevek pripisan (po ZZD-u samo oni tedni, za katere je prispevek resnično plačan).

§ 27. Karenčna doba znaša za invalide, starostne in posmrtninske rente oziroma odpravnine 260 tednov, to je 5 let (po ZZD-u pa za invalide rente 200 tednov, za starostne rente 500 tednov, za posmrtninske rente in odpravnine pa 100 tednov).

§ 30. Starostna renta pripada po izpolnjenem 65 letu starosti (po ZZD-u pa po 70 letu starosti).

§ 29. Višina letne osebne, to je invalidne oziroma starostne rente, zavarovanca znaša: po 260 tednih 8-kratni, po 500 tednih 12-kratni povprečni letni prispevek za invalidno zavarovanje. Za vsakih nadaljnjih 200 tednov se osebna renta povišuje za 1,2-kratni letni povprečni prispevek tako, da je osebna renta po 1500 tednih enaka 18-kratnemu povprečnemu letnemu prispevku za invalidno zavarovanje. Po 1500 tednih renta ne more več narasčati. (Po ZZD-u so osebne rente na enak način določene, seveda na podlagi 3% prispevka toda poviševanja rent po 50 tednih ni).

Višina osebnih rent zavarovancev je odvisna od zavarovalnega prispevka, a zavarovalni prispevek je zopet odvisen od prispevnega tarifa, ki ne more biti manjši od 4% in ne večji od 6% zavarovane mezd. Odstotna višina invalidnih in starostnih rent znaša torej:

pri trajanju zavarovanja	pri minimal. tarifu 4%	pri maksim. tarifu 4%
do 260 ted.	0.0% zav. m.	0.0% zav. m.
do 500 "	32.0% "	48.0% "
do 700 "	48.0% "	72.0% "
do 900 "	52.0% "	79.2% "
do 1100 "	57.6% "	86.4% "
do 1300 "	62.4% "	93.6% "
do 1500 "	67.2% "	100.8% "
preko 1500 "	72.0% "	108.0% "

§ 33. Otroške rente znašajo eno tretjino osebne rente zavarovanca oziroma njegove pravice na osebno rento (po ZZD-u 1/4) in sicer do izpolnitve 16. leta starosti.

Odpravnina vdovi znaša enoletni znesek osebne rente zavarovanca oziroma njegove pravice na osebno rento. (ZZD pa predvideva 3 letno vdovsko podporo v višini 1/4 osebne rente zavarovanca oziroma njegove pravice na osebno rento). Ako pa je vdova ob času moževe smrti že onemogla, ji pripada za čas trajanja onemoglosti renta v višini ene tretjine moževe rente oziroma njegove pravice na rento. Vdova, ki je ob času moževe smrti izpolnila 65. leto starosti, se smatra za trajno onemoglo in ji zato pripada doživljenjska osebna renta v višini ene tretjine moževe rente oziroma njegove pravice na rento.

Otroške rente in vdovska renta oziroma odpravnina ne smejo skupaj prekorati višine osebne rente zavarovancev sicer se sorazmerno krajšajo.

§ 35. V kolikor ni z otroškimi rentami ter z vdovsko rento oziroma odpravnino višina osebne zavarovalne rente, imajo starši zavarovanca pravico do rente v višini ene tretjine osebne rente oziroma pravice na osebno rento umrlega zavarovanca, ako so onemogli oziroma izpolnili 65. leto starosti in jih je zavarovalec pred svojo smrtjo vzdrževal. Ta renta se izplačuje dokler traja onemoglost staršev oziroma do smrti, ako so starši ob času zavarovalne smrti izpolnili 65. leto starosti. (Po ZZD-u pripada v primeru smrti zavarovance ne samo staršem, temveč tudi prastaršem,

bratom, sestram in vnukom triletna podpora v višini ene četrtine rente zavarovancev).

Dajatve invalidnega zavarovanja so precej povišane, in eicer znatno več, kakor to odgovarja povišanju prispevnega tarifa od 3% na sedanje 4%. Za take dajatve bi moral po Riedelovih 4% računskih osnovah znašati prispevni tarif za minimalne invalide dajatve, (to je za one, ki odgovarjajo minimalnemu prispevnemu tarifu) ako znaša pristopna starost

20 let	8%	od zavarovane mezd
25 "	9% "	" "
30 "	11% "	" "
35 "	13% "	" "
40 "	15% "	" "
45 "	18% "	" "
50 "	22% "	" "
55 "	28% "	" "
60 "	38% "	" "

Ako pa tarif od 4% povišamo do najvišje dopustne meje na 6%, potem se pa na podlagi § 29. povišajo dajatve v istem razmerju, to je za 50%. Pri obstoječih predpisih torej ne bo mogoče s poviševanjem tarifa in prispevkov kriti primanjkljaja. Primanjkljaj bo mogoče kriti samo na druge načine, n. pr. z znatnimi državnimi subvencijami, ali pa z višjim obrestovanjem premijskih rezerv itd. Ako obrestno mero dvignemo od 4% na 6%, potem se bremena znižajo za eno tretjino, kar pa še vedno ne zadostja za izravnanje med aktivno in pasivo. Tudi prihranek na stornu zavarovanja se more uporabiti v ta namen. Vajenci in pomočniki n. pr. izgube vse pravice do invalidnega zavarovanja, ko postanejo samostojni obrtniki. Ne ememo pa pozabiti, da je bila med drugim tudi ta okolnost povod za ustanovitev posebnega pokojninskega zavarovanja obrtnikov v bivši Jugoslaviji, ki so zahtevali, da bi se prispevki, vplačani SUZORU za invalidno zavarovanje vajencev in pomočnikov, prenešli v pokojninski sklad obrtnikov, čim se pomočnik osamosvoji in postane obrtnik. Podčrtati pa moramo, da niti dobiček na stornu s 6% obrestovanjem vred ne bo zadostal za bilančno ravnotežje med prispevki in dajatvami reformiranega invalidnega zavarovanja.

Uradno poročilo CONI-ja št. 1

Ljubljana, 8. januarja 1943.

Športna društva se opozarjajo, da morajo obnoviti letni vpis za vse svoje športne sekcije pri pristojnih športnih zvezah ali komisarijih. Društva, ki ne bodo uredila vpisa, se ne bodo mogla udeleževati prireditev, ki bodo v tekočem letu organizirane. Športne zveze in komisariji bodo v listih objavili društva, ki so obnovila prijavo.

Brez odobrenja pristojne športne zveze ali komisarija, ne bo odobrena nobena športna tekma, niti prijateljske, niti propagandna. Ista športna oblast bo odredila za posamezne oficine tekme športne sodnike. Za vsako prireditev je potrebno dovoljenje Kraljeve kvesture potom urada CONI-ja na podlagi predpisov Visokega komisarija št. 31 od 20. februarja 1942-XX. O uspehu vsake tekme, tudi prijateljske, je potrebno poročati zaupniku CONI-ja, za kar poskrbi prireditelj.

Kakor je bilo že sporočeno vsem organizacijam bodo CONI, Pokrajinski odbori, športne zveze, komisariji in Zveze sodnikov obveščali društva in športnike o svojih sklepih in odredbah kakršne koli vrste potom uradnih poročil, ki bodo objavljena v sledečih dnevnikih: Il Piccolo, Jutro, Slovenec. Ta poročila bodo z vsem učinkom nadomestila neposredna in osebna obvestila športnim društvom, sodnikom in atletom.

»Prima linea« št. 10

Izšla je deseta številka tedenskega glasila Zveze borbenih fašistev v Ljubljani. V uvodniku »Contro lo stesso nemico« poveljuje svetlo in zmagovito pot, ki jo prehoda fašistična Italija od 8. 1. 1925 do 8. 1. 1943 pod vodstvom svojega Duceja. To pot spremljajo same svetle točke številnih zaporednih zmag, notranje preureditve in vsestranskega razmaha ter močna strnjeno vsega ljudstva, ki bo z Ducejem na čelu nadaljevalo započeto revolucionarno delo ter ga končalo s ponosno zmago. V istem duhu je napisan tudi pozdrav Nj. Vel. Kraljici in Cesarici Heleni za njen rojstni dan dne 8. januarja, ki še tesneje družiti italijansko žensko z vzvišeno vladarico, v kateri so posebej vse lepe lastnosti Savojske vladarske hiše in ki sama daje vzgled stalne skrbi in naklonjenosti za vse tiste, ki so pomoči in podpore potrebni. To številko, kakor, vse ostale do sedaj, objavlja še zanimivo drugo čtivo, krase tudi lepe slike s proslavo fašistične Befane, ko sta Ekselenci Grazioli in armadni poveljnik Gambara pohitela med žlane G. I. L. L. A. in vojaškega Dopolavora ter razdeljevala razna darila.

Uradni razglasi

Člani upravnega sveta Fašističnega avtonomnega zavoda za ljudske stanovanjske hiše

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino

odloča:

Za člane upravnega sveta Fašističnega avtonomnega zavoda za ljudske stanovanjske hiše Ljubljanske pokrajine se imenujejo tele osebe:

Cav. uff. rag. Franco Bullo in com. ing. Aldo Farina v zastopstvu Visokega komisariata; ing. Piero Carra, predlagan po Zvezi bojevnih fašistev;

podžupan com. dr. Salvatore Tranchida, predlagan po ljubljanskem županu;

dr. Ivan Kōstl, predlagan sporazumno po Pokojninskem zavodu za nameščence in po Zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani, in

dr. Vlado Valentič, predlagan sporazumno po Hranilnici Ljubljanske pokrajine in Poštni hranilnici v Ljubljani.

Podaljšanje veljavnosti dosedanje takse za alkoholne pijače

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja: Veljavnost dosedanje odmere takse po tarifni postavki 62. taksne tarife k zakonu o taksah za pravico, točiti alkoholne pijače na drobno in na debelo (točilne takse), ki je bila izvršena za triletnje 1940—1942, se do nadaljnjega podaljša.

Ta taksa se bo pobirala v bodoče v istih zneskih kakor doslej, razen v primerih iz člena 34. pravilnika za izvrševanje določb tarifne postavke 62. taksne tarife k zakonu o taksah o pravici točenja in prodaje alkoholnih pijač.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

BERITE IN ŠIRITE »SLOVENEČ«!

Šport

»Express« na smučeh

V švicarskem športnem tisku so načeli prav zanimivo vprašanje: ali bo mogoče doseči na smučeh še večjo hitrost, kot so jo doslej dosegli?

Kdor je imel priložnost, da je opazoval bliskovito drčanje tekmovalcev v smuku na raznih mednarodnih tekmah, mu bo postalo pri vprašanju vroče. Športniki pa so že taki: kdor je hiter, hoče postati še hitrejši, kdor ima železno pest, bi rad dobil jekleno — in kdor meče daleč, želi doseči še boljše znamke. Tako je tudi glede hitrosti na smučeh. O tem vprašanju piše znani mojster Zogg iz Arose naslednje:

»Pogoji za hitrejšo vožnjo na progah, ki pridejo za to v poštev so taki, da bi zmanjšali športno vrednost tekmovalj. Glavno vprašanje tiči seveda v ureditvi proge; le-to bi morali tako izgladiti in prekopati, da bi izgubila svoje naravno lice. Vse robato bi morali poravnati, odpraviti vzpetine in vdolbine, ublažiti ostre prehode, zavoje in podobno. Tako in samo tako bi bilo mogoče doseči izboljšanje hitrosti. Toda — ali ne bi bilo škoda? Po mojem mišljenju je umestno zglediti tekmovalno progo za smuk na mestih, ki so preveč nevarna; ničesar nimam proti temu, da se zmanjšajo nevarnosti, vsaka proga pa le mora obdržati svoje posebnosti.

Glede tehnične strani tekmovalja ne verjamem, da bi mogli v bodoče voziti bolj hitro kot doslej. Oprema tekmovalcev in tehnika vožnje sta tako dovršeni, da ni mogoče pričakovati posebnega napredka. Razumljivo je, da se bo dalo na tej ali oni progi pri izredno ugodnih snežnih razmerah za kakšno malenkost izboljšati obstoječe rekorde. Če pa bi progo umetno izboljšali, če bi n. pr. prekopali greben ali nasuli globel (to so zapreke, pred katerimi tekmovalci zavirajo hitrost vožnje), bi se takoj pokazali boljši rezultati.

glede na dobro celote je presojal delovanje odborov, edinic in posameznikov. In tega, kar naj bi bilo v danem primeru dobro za celoto, ni določal po nasprotnih in podobnih organizacijah, ki so bile z mladčevsko v tekmi, ne po javnem mnenju, ne po dobrohotnih, a nekih svetih prijateljev, ampak vedno le po smotru in naravi organizacije. Ni trpel nikakih nesmotrenih akcij, če niso bile v duhu organizacije, pa naj bi pri njej se tako slavo in jih utrle pred nedostopne poti. Odklanjal je bučnost v načinu dela. »Dobra stvar ne dela hrupa«, je ponavljal. Svoje obširno in intenzivno delo je znal prikriti javnosti. Tega ni delal iz kakega napačnega strahu ali ponižnosti, ampak iz jasne zavesti, da s tem stvari koristi. Človek se je pri tem nehoti spomnil na mesto iz Zupančičeve Zdravice: »Bratje, kdor je močan, ta tiho dela!« Bil je proti mehaničnemu vprejemanju tujih organizacijskih prvin v mladčevsko organizacijo. Tako n. pr. ni pustil, da bi mladčevske poslovne urejali po žostističnih, zraeti so morali iz lastnih izkušenj in potreb; kar pa ni motilo organične rasti organizacije in je bilo zanjo potrebno, to je bodisi gladko prevzel, bodisi priredil.

Tomčev vzor je bila organizacija s smotreno razčlenjeno delavnostjo posameznih udov, združenih med seboj v čim ožjo organično enoto: simplex et una, preprosta in enovita.

Milan Komar

Pripomniti pa moram, da ravno take preproke vzgajajo tekmovalce, stopnjuje njih stabilnost in povečujejo izkušnje glede podelitve hitrosti. Male in velike prepreke so potrebne, da postane tekmovalce rutiniran, kar mu pride prav pri tekmovalju na vseh progah. Zaradi tega ne kvarite preveč narave v prid boljšim časom.

Šport v kratkem

Državno nogometno prvenstvo postaja vedno bolj zanimivo. Trenutno še vodi Livorno, obe moštvi iz Torina pa sta mu že tesno za petami. Sedaj, ko bodo danes odigrali zadnji obrok prvega dela tega prvenstva, si bo zanimivo ogledati podrobnosti razpredelnice:

Livorno	14	9	2	3	27	20
Torino	14	9	1	4	33	12
Juventus	14	8	3	3	36	19
Ambrosiana	14	7	3	4	22	14
Lazio	14	6	4	4	33	28
Genova	14	7	1	6	34	28
Bologna	14	6	2	6	21	14
Milano	14	4	6	4	16	14
Fiorentina	14	6	2	6	25	30
Atalanta	14	6	2	6	14	14
Roma	13	4	4	5	14	20
Bari	14	4	4	6	16	22
Liguria	13	4	3	6	13	24
Triestina	14	0	9	5	9	17
Venezia	14	2	5	7	11	21
Vicenza	14	2	3	9	14	28

Nedeljski spored bo obsegal naslednja srečanja: Atalanta-Lazio v Bergamo, Liguria-Bologna v Genovi, Torino-Bari v Torinu, Venezia-Ambrosiana v Benetkah, Milano-Livorno v Milanu, Vicenza-Juventus v Vicenzi, Fiorentina-Genova v Firenzi, Roma-Triestina v Rimu.

Ustaška mladina je poslala svoje nogometno predstavništvo v Padovo, kjer so igrali na praznik ev. Treh kraljev proti GIL-u. Izid tega prvega letošnjega mednarodnega srečanja na zelenem polju je bil 0:0. Sodil je Nemeč Reinhart.

Bratislava, slovaški nogometni prvak, je gostovala na novega leta dan v Berlinu in igrala proti enajstorici Blau-Weissa. Slovaki so podali dobro igro in zmagali s 3:2 (3:1). Prireditelj je gledalo 10.000 oseb. Naslednjega dne so odpotovali Slovaki v Draždane, kjer so nastopili proti Dresdner SC. Tu je doživela Bratislava precej hud poraz. Dresdner SC je zmagal s 6:3 (5:1).

Na Tirolskem in Salzburškem bodo priredili letos 20 večjih emuških prireditev. S tekmi na smučeh so začeli 1. januarja, ko so čakali v Iglsu, zimsko sezono pa bodo končali 2. maja s smukom na pomočih Mitterberga.

Pomembnejše prireditve, o katerih bomo v kratkem poročali. O hrvaškem nogometnem razraščanju čitamo, da se pripravljajo na mednarodno tekmo z italijanskimi tovariši. Nastopili bodo prihodnji tork v Bologni. Večkratni slovaški prvak Bratislava bo odpotoval v Nemčijo, kjer bo igral na novega leta dan v Berlinu proti enajstorici Blau-Weissa, dva dni pozneje pa v Draždanih proti Dresdner SC. — Smučarji Podonavsko-alpske pokrajine se bodo zbrali v Hochgrundecku na Saleburškem, kjer bodo tekmovali v gorskem teku na smučeh. To bo prva letošnja večja smučarska prireditev v Alpah.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočam žalostno vest, da me je danes za vedno zapustil moj srčno ljubljani mož, brat, stric in svak, gospod

Bardorfer Janez

bivši urarski mojster

po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere. — Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 11. januarja 1943, ob pol treh popoldne z žal, iz kapelice sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosim tihega sožalja.

Ljubljana, dne 9. januarja 1943.

Globoko žalujoča Bardorfer Angela roj. Lukniš, žena.

Prof. E. Tomec kot organizator

(Namesto rož na njegov prezgodnji grob)

Konec.

3. Mnogi teoretiki so Tomčevu prakso podcenjevali in se jim je za malo zdelo, da si je prof. Tomec kot praktik lastil včasih v splošno kulturnih zadevah odločilno besedo. Tomčevu delo pa ni bila navadna praksa, ampak višje, eksoz in skoz z lučjo uma razsvetljeno delovanje. Ko je jeseni 1840 prišlo do pravde o stanovstvu, so mnogi mislili, da gre le za prikrit boj, za osebni vpliv, katerega vodstvo je pokojni profesor prevzel in ljubosumno čuval skrivnost svoje zasnove. Slutili so v njegovih načrtih voljno geometrijo, skrivno diplomacijo, ki naj porazi nasprotnika. V resnici pa ni bilo v njegovi zamisli nič skrivnostnega. Že leta in leta je premišljeval ta vprašanje in je doblil rešitev, jo je v načelu in podrobnostih razlagal tistim, ki naj bi jo izvedli. Težil je za tem, da bi bilo vse njegovo delo razumsko čim bolj utemeljeno in zavestno ter zato toliko bolj učinkovito in dobro za skupnost. Ko so ga ob tej priliki najbolj napadali, je prebrl ontologijo in na podlagi ontoloških načel utemeljeval pravilnost svojih zahtev. Samo gledali smo ga takrat in poslušali, ne da bi mogli izreči pripombo ali staviti vprašanje. V njegovih izjavah je bilo vse točno, jasno, čisto, čemur se ni dalo ustavljati.

Kot umetnik, ki oblikuje snov po ideji, je prof. Tomec oblikoval mladčevsko organizacijo po Pijevi zamisli katoliške akcije, presajeni v slovensko okolje. Iz vsega življenja organizacije, iz umno razporejenih delov in opravil se je zrcalila ista ideja: organizirana udeležba laikov na hierarhičnem apostolatu Cerkve. Zavedal se je, da če izgubimo izpred oči namen in bistvo organizacije, ni več mogoč velik ter jasen pogled čez celoten položaj. Bistveno se ne da več ločiti od nebičnega, ni več tiste distance, ki edina omogoča videti stvari v pravih razsežnostih. Kar je najbolj glasno, naj bolj moderno, za javnost najbolj pereče, se zdi, da je najbistvenije. Začne se delo po trenutnih vtisih in potrebah, posnemanje in improvizacija. Tekoči posli prerastejo sistematično delo po konceptu, organična rast je zavirana. Pri teh stvarih je imel prof. Tomec bistro oko in močno roko. Vsako stvar je dal na svoje mesto. Pazil je, da je vsak del vršil svoje opravilo vključeno v delovanje celote. Pravčasno je ustavljal prebujeno delavnost podrejenih edinic, da se niso razrasle na škodo celote. Če pa je kak del pešal, mu je nudil vso pomoč. »Mesto poveljnika je na najbistbejši točki«, je imel navado reči.

Lahko bi imenovali Tomčev način organiziranja logiko, ne logiko spoznavanja in dokazovanja, ampak neko delovno logiko. Vsaka stvar v organizaciji je morala biti utemeljena glede na bistvo in namen organizacije. Ne absolutno, ampak

Nova kolektivna pogodba za strežno osebje

Dne 22. decembra 1942 je bila sklenjena kolektivna pogodba za strežno osebje v gostinskih obratih z veljavnostjo od 1. jan. 1943. dalje. Ta kolektivna pogodba na novo ureja delovne in plačilne pogoje za strežno osebje, zaposleno pri neposredni postrežbi gostov v restavracijah, gostilnah, kavarnah, točilnicah, krčmah, ljudskih kuhinjah in menzah. Strežno osebje, za katero velja ta kolektivna pogodba, se deli v štiri skupine, in sicer: prva skupina: chef de salle in plačilni natakarji; druga skupina: kvalificirano strežno osebje; tretja skupina: nekvalificirano strežno osebje; četrta skupina: vajenci.

Glede sprejema v službo, glede odpovedi in poskusne dobe veljajo zakonski predpisi. Le za kvalificirano strežno osebje, ki je zaposleno pri istem delodajalcu neprekinjeno eno leto, velja obojestransko enomesečni odpovedni rok, ki mora pasti na prvega dne 15. dne v mesecu.

Podjetja, ki zaposlujejo do 3 kvalificirane moči, smejo imeti enega, do pet kvalificiranih moči smejo imeti dva in preko 5 kvalificiranih moči smejo imeti tri vajence.

Plača strežnega osebja sestoji iz mesečnega pavšala in obvezne postrežnine, ki je za vsako kategorijo obrata posebej predpisana. Ta pavšal znaša:

Skupina osebja	Kategorija lokalna	ekstra in I. II.	III.	IV.
a) chef de salle in plač. natakar	450.—	425.—	350.—	—
b) natakar	450.—	425.—	350.—	—
c) nekvalif. osebje	—	—	300.—	300.—
d) vajenci	—	—	—	300.—

po dveh letih delovanja mesečno 50 lir.

Za nadurno delo pripada delodajalcu poleg obvezne postrežnine še pavšal, in sicer:

a) v obratih ekstra in I. kategorije 4.50 lir na uro;

b) v obratih II., III. in IV. kategorije 3 lire na uro.

Izplačilo prejemkov se mora izvršiti mesečno za nazaj zadnjega v mesecu za pretekli mesec po tem izplačilnega lista, na katerem morajo biti točno razvidni vsi dohodki, kakor tudi odtegljaji.

Kolektivna pogodba ureja tudi na novo izpogajanje, in sicer je za vsakokratno celodnevno izpogajanje plačati pomožnemu osebju 80 lir, za polnodavno izpogajanje 20 lir. To izpogajajoče osebje prejema hrano, in sicer za celodnevno izpogajanje 2 obroka, za polnodavno izpogajanje en obrok. Istečasno participira na obvezni postrežnini. Za celodnevno hrano, ki jo pomožno osebje prejema v obratu, je dovoljeno odtegniti od pavšala največ 160 lir. Za stanovanje v naravi sme

delodajalec računati v obratih I. kategorije 35 lir, v obratih II., III. in IV. kategorije 25 lir.

Na novo se podrobno a kolektivno pogodbo ureja jamstvo za steklenino, porcelan, perilo in pribor. V zvezi s tem je predvidena obvezna inventura na vsake tri mesece, odnosno ob izstopu uslužbenca iz podjetja.

Kolektivna pogodba predvideva na novo za gostinsko strežno osebje tudi vsakokratek redni letni dopust. Osebje I. in II. skupine ima pravico po enem letu zaposlitve v istem podjetju 8 dni, po dveh letih 10 dni, po petih letih 14 dni in po desetih letih 21 dni. Osebje III. in IV. skupine ima pravico po enem letu zaposlitve na 6 dni dopusta, po petih letih na 10 dni dopusta.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Hrvaške

NDH skrbi za svojo prehrano. Poglavitnik NDH je v svojem novoletnem govoru pred hrvaškimi državnim saborom poudarjal, da sta vrhovna zakonodajna telesa za vsakega Hrvata obramba države in prehrana ljudstva. Začetne težave je neodvisna država Hrvatska srečno prebrodila ter se vprašanje prehrane ljudstva stalno boljša. Po Poglavitnikovih podatkih so n. pr. lanske jeseni na hrvaškem državnem področju zasejali 30% več pšenice, kakor prejšnje leto in 15% več, kakor je bilo povprečno posejane v zadnjih desetih letih.

Odlikovanje zagrebskega župana. Nemški poslanik v Zagrebu von Kasche je izročil zagrebskemu županu Vernerju visoko nemško odlikovanje, katerega mu je podelil Hitler za zasluge, ki si jih je pridobil zaradi poglabljanja vsestranskega sodelovanja med obema državama.

Podaljšana omejitev osebnega prometa na hrvaških železnih. Odredba glavnega ravnatelja za javno varnost in red v NDH, s katero je bil zaradi prevoza živin v potrebne kraje do 7. t. m. omejen osebni promet na vseh hrvaških železnih, je podaljšana še za nedoločen čas.

Smrt dr. Halidbege Hrasnice. Dne 23. novembra je umrl v Sarajevu po krajši bolezni umrla muslimanski prvak, najožji sodelavec pok. dr. Spahije, dr. Halidbege Hrasnica, ki je bil nekaj dni pred smrtjo imenovan za izrednega hrvaškega poslanika in opolnomočenega ministra v inozemstvu.

Pokojni Hrasnica je igral v muslimanski politični organizaciji važno vlogo ter mu je stranka večkrat zaupala tudi visoke položaje. Tako je bil več let član bosanskega sabora, od leta 1919. dalje pa stalno poslanec in poznejši senator. Leta 1929. je bil pravosodni minister, zatem pa podpredsednik skupščine.

Podražitev hrvaških dnevnikov. Zaradi povečanja nabavnih stroškov za papir in ostali tiskarski material, so uprave vseh hrvaških dnevnikov s 1. januarjem tega leta zvišale cene hrvaškim dnevnikom v nadrobni prodaji od 3 na 4 kune. Oglasno tarifo so pa uprave z istim dnem zvišale za 100 odstotkov.

Zborovanje hrvaških pisateljev in pesnikov. Hrvatski književniki so imeli pred dnevi letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika njihovega društva dr. Mile Budak, berlinski

Urejeno je obvezno izplačilo božične nagrade, ki znaša za osebje, zaposleno v podjetju vsaj šest mesecev, četrtino pavšala. V tistih obratih, kjer že sedaj veljajo ugodnejši delovni pogoji za delojemalce, ostanjejo leti v veljavi.

Trgovinski oddelek Pokrajinske delavske zveze prosi vse prizadete, da eventualne kritične te pogoje takoj prijavijo na ta oddelek. Vse ostalo pomožno osebje v gostinskih obratih, ki pa ni zaposleno pri neposredni postrežbi gostov, opozarjamo, da zanj še vedno velja odredba o najnižjih mezdah v gostinskih podjetjih.

Vse potrebne informacije lahko dobe člani, kakor tudi nečlani, v trgovinskem oddelku Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi cesti 22 (prostor nad knjižnico).

Z Gorenjskega

Glasbena prireditelj v Trzinu. Krajevna skupina »Kraft durch Freude« v Trzinu je imela pred dnevi glasbeno prireditev, na kateri je nastopil godalni orkester KDF in KGI. Jesenice ter je pod vodstvom svojega kapelnika Smrekarja izvajal izbrane glasbene komade.

Nesreča na jeseniški postaji. Na postaji Jesenice-Sava je prišel te dni pregledovalec vagonov Anton Slogar z levim nadlakom med odbijanje vagonov, ki so jih ravno premikali. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico na Golnik.

Obiski na Bledu. Nosilec viteškega križa višji častnik pl. Ingram se je mudil te dni na Bledu ter je bil na obisku pri svojem bratu hotelirju »pri Lovcu«. Lepota Bleda in njegove okolice je napravila nanj najlepši vtis ter je Bled označeval za krasen kos zemlje.

Preselitev uradov v Bledu v Radovljico. Več državnih in pokrajinskih uradov se je v zadnjem času z Bleda preselilo v Radovljico, kjer so zanje pripravili nove prostore. Bled bo s preselitvijo uradov dobil zopet več poslopj na razpolago za tujski promet.

Božično slavlje v Kranju je bilo prirejeno v okrašenih dvorani kina. Prepeval je občinski zbor, nato so vprizorili pravilno igrano »Janko in Metka«. Igrala so dekleta vojne službe. Po zaključku pesmi je izpregovoril krajevni skupinski vodja Rebernik.

Iz Srbije

Novi srbski državni proračun. Z novim letom je stopil v veljavo srbski državni proračun za leto 1943. Pri tej priliki je sprejel finančni minister srbske častnikarje ter je v obširni izjavi pojasnjeval posamezne proračunske postavke. Med drugim je poudarjal, da je srbska finančna politika kljub sedanjim izrednim razmeram dosegla ravnotežje med izdatki in dohodki. Pri primerjanju predvidenih izdatkov v novem proračunu z lanskoletnimi proračunskimi izdatki, so izdatki v novem proračunu za 3.480.000.000 dinarjev večji. Povečanje izdatkov znaša pri državnih upravi 2.074.436.000 dinarjev, pri samostojnih državnih

Živilski trg v znamenju cvetače

Ljubljana, 9. januarja.

Ob lahmem mrazu se je sobotni živilski trg začel kaj pozno, kakor je pač sedaj v zimskih časih navada, ko prodajalci in branjevalci pozneje postavljajo svoje stojnice in klopi ter Trnovčanka in Krakovčanke pripeljejo svoje cize tudi pozneje. Trg se je danes odvil šele po 9 in je bil najživahnější okoli 10 dopoldne, ko je bilo blago nato že kmalu vse pokupljeno. Dopoldne je trg tudi zimsko sonce lepo obsevalo. Razpoloženje je bilo zadovoljivo, promet razmeroma velik. Razno zelenjavo, ki je posebno občutljiva za mraz, so branjevalke skrbno zavijale v žakljevino in drugo cunjce.

Sobotni trg je bil na splošno v znamenju cvetače, ki je bila izredno dobro v kup. Gospodinje so jo hitele kupovat. Dopoldne jo je skoraj začelo primanjkovali, ko so grostisti ta teden drugače uvozili do 4 vagona lepe in zdrave gorizijske cvetače, ki je bila po 5 lir na drobno. Mraz ji je le nekoliko škodoval. To leto so pač nanesele prilike, da je trg ob tem zimskem času tako dobro založen s to hranljivo stvarjo. Druga leta je trg dobival cvetače šele takole konec februarja ali v začetku marca.

Na trgu ni bilo motovilca, pač pa več zimsko endivije, ki je bila kmalu vsa pokupljena. Tudi za zeljate glave so se gospodinje zelo zanimale. Pri neki prodajalki je bila kar velika gneča, toda vse gospodinje so se lepo vrstile in dobilo po nekaj glav. Le neka natičkana dama je hotela imeti prednost. Pa so jo odločne skromne gospodinje kmalu počile na tržni red in tržno disciplino, ko je tudi njih protest prodajalka — kmetica vzela na znanje in ga zasolila: »Vsakdo pride, gospa, na vrsto. Nimate krone na glavi!« Trnovska mamica Brecljnikova je pripeljala na trg kose rumene jedilne buče, ki so bile po 2.50 lire. Te buče lahko spečete tako kot jabolka in so prav okusne. Nekatere gospodinje pa napravijo iz njih okusen zvitke po načinu jabolčnega zvika. Na trgu je bilo tudi nekaj rdečega radiča, ki ga nekatere praktične kmetice goje in hranijo sedaj v hlevskih prostorih.

Sezona za mandarine gre proti koncu. Cene so se zanje dvignile za 2 lire in so sedaj po 10 lir kilogram. Počasi se odpira sezona za pomaranče, katerih uvoz bo od tedna do tedna večji. Razna vrtnina je bila na primerno izbiro. Precej je bilo na prodaj tudi hrena, ki je zelo koristen za zdravje, tudi narejen kot prikuha. Na izbiro jo bilo dalje nekaj domačih sortiranih jabolok.

podjetjih pa 1.405.574.000 dinarjev. V primerjavi z vsem predvidenimi lanskoletnimi izdatki in po-
nejšimi naknadnimi in izrednimi krediti so pa izdatki v letošnjem proračunu večji od lanskoletnih samo za 1.493.352.344 dinarjev. Povečanje izdatkov pri postavkah za srbsko državno upravo se nanaša predvsem na izplačevanje provizijskih doklad državnemu uradništvu in za zboljšanje same uprave, za podpore beguncem in podpore družinam vojni ujetnikov. Povečanje izdatkov pri samostojnih državnih podjetjih je določeno v glavnem samo za potrebe srbskih državnih železnic in poštne uprave. — Izdatki sami so razdeljeni na redne, izredne in investicijske. Redni izdatki so v proračunu predvideni s postavko 7.349.969.000 dinarjev, izredni 978.027.900 dinarjev in investicijski izdatki 162.002.200 dinarjev. Redni izdatki so nadalje zopet razdeljeni na postavke za osebne in materialne izdatke. Za osebne izdatke je določen kredit 4.021.246.346 dinarjev, za materialne pa 3.328.623.554 dinarjev. Kot materialni izdatek za državno upravo je določen samo kredit 1.277.758.364 dinarjev. V njem je obsežna tudi postavka 350.000.000 dinarjev za anuitetno službo za vsa izvršena državna posojila bivše Jugoslavije, za plačevanje obresti na bone Srbske narodne banke in za nakup brezobrestnih bonov osrednje blagajne. Iz prednjih podatkov je razvidno, da razpolaga srbska državna uprava za pokritje svojih potreb le s kreditom 900.000.000 dinarjev, samostojna državna podjetja pa lahko računajo z izdatki do višine 2.050.865.220 dinarjev. Od tega kredita odpade na železniško upravo 1.747.130.300 dinarjev. V postavki rednih izdatkov odpade največ kreditov na osebne izdatke (54.71 odstotkov). Srbska vlada je namreč zaradi zboljšanja materialnega stanja svojega uradništva v preteklem letu dvakrat odobrila vsemu svojemu uradništvu posebne doklade, ki se sedaj redno izplačujejo dalje in presegajo nad milijardo dinarjev. V mejah možnosti namerava srbska vlada še nadalje zboljšati stanje svojega uradništva.

Izredni izdatki so razdeljeni v glavnem na postavke za podpiranje beguncev, izplačevanje podpor družinam, katerih redniki so v vojnem ujetništvu, izplačevanje prejemkov tistim državnim uradnikom, ki so v vojnem ujetništvu in za srbsko delovno službo.

Investicijski izdatki v višini 162.002.200 dinarjev so določeni za kritje stroškov samo za najnujnejša in neodložljiva dela. V ta namen je srbska vlada izdala posebno odredbo o izvrševanju javnih del iz trimilijardnega kredita.

Proračunske postavke, ki se nanašajo na državne dohodke, so razporejene takole: dohodki državne uprave so predvideni v višini 4.269.368.757 dinarjev, dohodki samostojnih državnih uprav pa v znesku 4.210.631.243 dinarjev. Predvideni dohodki v novem proračunu so za 3.480.000.000 višji kakor pa so znašali v lanskem proračunu. Povečanje sloni na doseženih dohodkih v letih 1941 in 1942 ter na podlagi tistih, ki jih je srbska državna uprava uvedla lanske leto.

V finančnem zakonu, ki je stopil istočasno v veljavo z državnim proračunom, je določilo, po katerem lahko srbska državna uprava pritegne člane srbske delovne službe k delu za zboljšanje obstoječih državnih cest in za graditev novega cestnega omrežja.

Križanka št. 69

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20					21							22				23		
24			25		26				27				28					
29			30				31	32					33		34			35
36				37	38				39	40	41		42		43	44	45	46
47					48				49			50						
51			52				53			54				55				
56						57					58							

Vodoravno: 1. naslov Krivčeve zbirke novel, 15. srednjeveško orožje, 20. moštvo (tujka), 21. mesto v Prusiji, 22. starogrški basničar, 23. vrsta pesništva, 24. morska žival, 26. mesto v nekdanji Lakoniji, 27. muslimanski duhovnik, 28. šolar, dijak, 29. tibetanski izraz za jezero, 30. reč, predmet, 32. udor, pogreznitev, 33. italijanska pokrajina, 36. starogrški pristanišč, 38. Shakespeareova igra, 40. mesto na Koroškem, 45. ploskovna mera, 47. učni pripomoček, 48. vzgajanje, gojenje, 49. umetniška galerija (tujka), 51. reka na Poljskem, 52. sprednji del voza, 53. japonski denar, 54. turška politična osebnost, 55. park, 56. štor, klada, 57. nekdanja balkanska pokrajina, 58. rudnik na Hrvaškem.

Navpično: 1. konec dela, 2. prebivalec okolice, 3. ravnina v severni Italiji, 4. tujka kratica za lastno ročno, 5. angleški slikar (1849—1913), 6. nasad od poti, 7. starogrško božanstvo, 8. nemško moško ime, 9. divja žival, 10. starogrško božanstvo, 11. otoček v Kotskem jezeru, 12. mesto v Romuniji, 13. mesto ob Jemenu, 14. nov izsledek, 15. držaj, ročaj, 16. starogrški slikar, 17. majhen konj, 18. starorimski datum, 19. obvodna ži-

val, 25. domača žival, 31. gojitelj, reditelj, 32. vrsta poljskih vojakov, 34. tuje žensko ime, 35. slovenski slikar, 37. nekdanja ročna igra, 39. mamilo, opojnina, 41. trojanski veljak, 42. kemični izraz, 43. goriljv plin, 44. italijanski preporoditelj (1585—1630), 46. žensko krstno ime, 50. Marijina mati, 52. slovanska pijača

Rešitev križanke št. 68

Vodoravno: 1. Kutuzov, 8. Anatolija, 17. Kum, 20. Urij, 21. Esih, 22. Enej, 23. Aretino, 24. Kisel, 25. Ezav, 26. Atene, 27. Novak, 28. akademija, 31. Ladoga, 35. Liza, 37. volan, 39. Uranija, 42. Dolinar, 46. Izidor, 48. klopot, 51. Erinija, 53. cepet, 54. Aragonija, 55. meček, 56. Ala, 57. daritev, 58. Avala, 59. Peca.

Navpično: 1. kukavica, 2. Uri, 3. Tisa, 4. uje-da, 5. zel, 6. osem, 7. vizir, 8. Ahaja, 9. Neva, 10. anali, 11. teta, 12. oje, 13. lan, 14. IRA, 15. Jena, 16. atol, 17. Kivi, 18. Una, 19. moka, 29. kozel, 30. enota, 32. dativ, 33. odeja, 34. Goral, 36. zajec, 38. lipa, 39. urar, 40. noge 41. Jona, 43. Lima, 44. nič, 45. Raka, 47. ded, 48. kri, 49. lat, 50. kov, 52. NEP.

Knjižni trg v l. 1941-42

(Konec.)

Filozofija: V tem času je izšlo eno najvažnejših del slovenske filozofske znanosti, celotni sistem sholastične filozofije dr. Aleša Ušeničnika v Zbranih spisih v IX. in X. zv., katerima je dodal v posebni knjigi Filozofski slovar. L. Puš je napisal disertacijo O kmečkih duših.

Pedagogika: Pedagoški zbornik Šolske Maticе za leto 1940, prevod Tothove vzgojne knjige Pomladni viharji, ter versko-vzgojno pojasnilo Bregar M.: Odkod sem, mati?

Umetnostna zgodovina: Dve veličastni knjigi je dala ta panoga, namreč monumentalno zbirko Plečnikovih arhitektskih del in osnutkov, s katerimi je mesto Ljubljana počastilo mojstrovo 70 letnico: Arhitectura perennans s studijami teoretičnega značaja o arhitekturi prof. Steleta in Terstenjaka. Druga pa je zbirka »Slovenski lesorez. Sem bi spadal tudi razni

katalogi, kot Kralj: Moderna slovenska umetnost, Kat. Neodvisnih itd. Kos Fr. pa je tiskal disertacijo Ornamentika lesenih poslikanih stropov v cerkvah na Slovenskem, s katero posega že v etnografijo.

Etnografija: tu so knjižno izšli predvsem ponatiski iz zadnjega Etnologa, ter jih imenujemo zaradi važnosti tudi tu: Grafenauer I.: Prapraktne balke pri Slovencih; Orel B.: Čarodejni obred in mit nakolenčica ter bosmana v slovenskih ženitovanjskih običajih ter Zenitovanjski običaji na Dravskem polju niže Ptuj. Kos F.: Slovenska kmetijska skrinja itd.

Arheologija: Važno delo R. Ložarja: Razvoj in problemi slovenske arheološke vede, ponatis iz Zbornika za umet. zgod., osnovna razprava za slov. arheologijo.

Zgodovina: Krošl A.: Zemljiška odvo-

za na Kranjskem, ena prvih razprav iz zgodovine trgovine. Izredno pomembna pa je razprava dr. Mala: Osnove karantanskega ustoličenja, ki je išla kot separat.

Literarna zgodovina: Knjiga prof. dr. Grivca: Zarja stare slovenske književnosti, ki odkriva nove poglede na književno vrednost brižinskih spomenikov ter njihovo zvezo s sv. Cirilom in Metodom. Važna za vznik slovenske književnosti po delu sv. Apostolov.

Pravo: Izredno pomembni učbenik mednarodnega prava pod naslovom Vojno in nevtralnostno pravo, ki ga je spisal prof. dr. Tomšič. Prof. dr. Odar je orisal teoretično organizacijskega stališča Temeljne organizacije (I. del). Dr. Urbanec A.: Dodatek k advokatski tarifi. Dr. Svetek L.: Odpravina.

Zdravništvo: Dr. Oto Bajec: Poškodbe in njihovo zdravljenje. Dr. Springer: Zena — domača zdravnica.

Matematika: Vidov I.: Kleinovi teore-

mi v teoriji diferencialnih enačb (v izdaji Akademije).

Gospodarske knjige: Muck ing.: Uspeh z umetnimi gnojili; dr. Koren: Gospodarska reja koz; Gospodarska reja kuncev; Kunčina: Splošne in posebne uzanice Ljubljanske borze za blago in vrednote za trgovanje z lesom. Remec Marija: Domača kuha; Riževa jedila; Kaj naj danes kuham.

Razno: Kuret Miklavž: Delajmo jaslice; Kuret Pavliha, knjiga o lutkah; Kuret: Veselja dom.

Koledarji: med našimi slovenskimi koledarji je največji prav naš Slovenček koledar (3), kateremu sledi Mohorjevo koledar, potem Misijski (večji in manjši), Gospodinski, Trgovski, Kmetovalčev, Gledališki, razne praltnice (Družinska, Velika itd. itd.), razni Ceniki, razpredelnice, vozni redi itd. itd.

To bi bil sumaričen pogled na knjižni trg v letu 1941-XIX—1942-XX. Ne trdimo, da so zaznamovane prav vse knjižne izdaje tega leta, prepričani pa smo, da jih mnogo nismo prezrli. Delali smo po zapiskih, kakor so prihajali na knjižni trg. Nimamo prostora, da bi na tem mestu delali smiselno bilanco iz tega gradiva, primerjali jo s prejšnjimi leti po številu ali morda celo po duhu, ne: hoteli smo samo zbrati našo knjižno žetev, da vidimo, kako živimo kulturno in kaj ustvarjamo v tem času, ki je zgodovinski po vsem svojem pomenu in značaju. Največ pa zato, da bi se vnela v našem človeku še večja ljubezen do tiska in knjige, ki je zrcalo narodove duše in razmer, pa tudi največježi spremeljevalce človeku. Naj bo čas kakršen koli, knjiga človeka vedri, ga tolaži, mu ljubeznivo govori o največjih sproščljivih domišljije in srca.

Insertirajte v „Slovincu“!

Mali oglasi

Službe

Jstejo:
Natakarica
poštena, išče službo v Novem mestu ali v okolici. Ponudbe je poslati na podružnico »Slovenca« Novo mesto pod št. 146. (a)

Za svojo nečakinja
vsestransko pošteno, perfektno kuharico, iščemo mesto pri dobri krščanski družini. Lahko samo čez dan. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 183. (a)

Službe

Dobro:
Sobarico in kuharico
sprejemam v dobro in v stalno službo. P. Sterk, hotel »Bellevue«. (b)

Služkinjo
ki je vajena vrta in pa drugih hišnih del, sprejemam. Plača 300 lir. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 154. (b)

Gospodinjstvo pomočnico
vajeno boljše meščanske kuhe, ki opravlja vsa gospodinjstva dela, išče mala družina. Plača dobra. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena in zanesljiva« št. 148. (b)

Dekle za cvetličarno
in vrtna dela sprejemam takoj. Simenc Stanko — vrtinarstvo — Sv. Križ, Ljubljana. (b)

Pomočnika in vajenca
za čevljarstvo sprejemam takoj. Tome, Sv. Petra cesta 47. (b)

Iščem dekle
za vsa hišna dela. Streliška ul. 32, zgornji zvonček, Nastop 1. februarja. (b)

Kupimo

Cementne vreče
kupujemo. Plačamo dobro. »Petrona«, Bleiweisova cesta 35a. (k)

Električni gramofon
brez ojačevalca, kupimo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 108. (g)

Smrekovo čreslo
lepo, zdravo in suho ter jeziče — kupuje vsako količino USNJARNA J. LAVRIC, št. Vid pri Stični — Ljubljana. (a)

Pisalni stroj, gramofon
in plošče, dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju, kupuje plača najvišje dnevne cene: »EVEREST«, Prešernova ulica 14. (k)

Klavirsko harmoniko
v dobrem stanju, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sodobna cena« št. 156. (k)

Volnene kroje, odpadke
in volnene trikotaje, kupujem. — Cankarjevo nabrežje 3, Ribja ulica 8. (k)

Suknjo
dobro ohranjeno, za večjo postavo, kupim. Naslov na upravo »Slovenca« pod št. 164. (k)

Kupim
prvovrsten srebrni jedilni pribor in originalni dobro ohranjen »perzijanec« plašč. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj plačljivo« št. 184. (k)

Živali
Kravo
ki bo v februarju telatila, prodam. Zaloška 28. (j)

Prodamo

Divji zajec!
Sadjarji! Škode na sadnem drevju vas obvaruje inženir Prežljevo LEPUSIN-mazilo — Ljubljana, Wolfova ulica 3. (i)

DRVA
PREMOG
GOMBAC
GLEDAŠKA 14
Tel. 40 88

Ročke za telovadbo
po Lyonell-Strongfort sistemu, težke 3 kg, obtežljive na 5,60 kg, prodam ugodno. Rožna dolina II-40, pritličje. (i)

Črne cevi
1 cola, nove, 230 m prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 153. (i)

Slamoreznico
ročno in na motorni pogon ter gnojnično črpalko, vse novo, prodam. — Vprašati: Karlovska c. 1, Stupica. (i)

Suhe gobe
in sveže pomaranče prodaja Gospodarska zveza v svojem skladišču na Bleiweisovi cesti 29. (j)

Prodaj ali zamenjam
damske »Tretorn« snežke št. 39, skoraj nove, nošene težke čevlje št. 40 in črn modri plašč, srednje velikosti. Z. Veberič, Stefanova 37-II (nasproti Hermesu). (i)

Črna zimska suknja
dobra, naprodaj. — Ivan Mrak, Selenburgova 6. (i)

Lep perzijanec plašč
dobro ohranjen, prodam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Malo rabljen« št. 185. (i)

Kožuh
dolg, za visoko postavo, popolnoma nov, prodam Florjanska 10-II. (i)

Črno moško suknjo
za srednjo postavo prodam, za 800 lir. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 202. (i)

Peči na koks
»American Heating« za večje lokale, delavnice enkratno dnevno polnjenje. Kalčič, Bleiweisova cesta 12. (i)

Avto-motor
Šoferska šola
I. GABERSČEK
bivši komisar za šoferske izpite
Kolodvorska ulica 43
Izpit se lahko polaga že z 18. letom.

Sebe

Oddajo:
S 15. januarjem oddam
lepo opremljeno sobo s posebnim vzhodom, 3 minute od tramvajске postaje. Izanska cesta 39, (trgovina Poženel). (s)

Opremljeno sobo
tako oddam solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod 136. (s)

Jstejo:
Gospodična
išče prazno sobo v mestu. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Plačam točno« št. 135. (s)

Posestva
Ugodna naložba kapitala
je priložnostni nakup parcel v najbližji periferiji Ljubljane, blizu cestne železnice v izmeri 440 do 760 m². — Vsa pojasnila daje Pristavec Franjo, realitetsna pisarna, Ljubljana, Cesta Artella Rea št. 3. (p)

Kupim parcelo
ali manjšo staro hišo, tudi kmečko, znotraj bloka in mitnice. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 91. (i)

Prodaj
novo 6-stanovanjsko hišo z velikim vrtom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »450.000 lir« št. 186. (p)

Petstanovanjsko hišo
novo, prodam zaradi družinskih razmer. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Severni del« št. 180. (p)

Parcelo do 800 m²
v severnem delu, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Za zidavo« št. 188. (p)

Kupim
dvostanovanjsko hišo z vrtom. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Do 200.000 lir« št. 187. (p)

Posestvo z gostilno
na deželi oddam v najem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Bodočnost« št. 190. (p)

Harmonika »Lubas«
kromatična, z 96 bas, ugodno naprodaj. Benda, Tržaška cesta 8. (g)

Denar
5000 lir posojila

iščem na neobremenjeno hišo v vrednosti 230.000 lir. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Posojilo« št. 139. (d)

Vajenci
Brivskega vajenca sprejemam takoj. — Ivan Merlak, Sv. Petra 76. (v)

INFORMACIJE

Prevajanje
prošnja, vloge, inkaso, poravnave in druge trgovsko-gospodarske posredovalne posle povzete komercialni pisarni Zajc Lojze, Gledališka ulica 7. (s)

Obet
Pozor stavbeniki in hišni posestniki!
Dobavljam, polagam in stružim stare parkete

Josip Brlec
Kolodvorska 28 Ljubljana

Stanovanja
Jstejo:
Lepo nagrado
(zdej zelo zaželen predmet) onemu, ki mi preiskrbi v Ljubljani eno ali dvosobno stanovanje s kuhinjo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stanovanja« št. 204. (c)

Kurivo
DRVA
PREMOG
ISCHUMI
JOZEF
CESTA
in Franciška 10
Telefon 29-51

Filatelija

Filatelisti pozor!
Poizkusite in uverili se boste, da najugodnejše v novčite ali kupite znamke vseh držav kakor tudi »JOL« albume in vse filatelistične potrebščine v Knjižarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6. Tel. 44-24.

Filatelisti!
Ugoden nakup raznih filatelističnih novosti: znamk, filatelistične literature, katalogov, »JOL« albumov itd., dobite pri filateliji »MLADINSKE ZALOŽBE«, Ljubljana, Stari trg št. 30.

Knjige
Knjige!
Vse vrste antikvarnih knjig, revij in časopisov, kakor tudi separatnih oddelkov kupuje Knjižarna Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6. Tel. 44-24.

Kupimo Valvasorja
Melik, Slovenijo I-II, celoten Ljubljanski zvon, revijo Modra ptica in Sodobnost. »Ljudska knjižarna«, Ljubljana. (k)

Pohištvo

Modroce
patentne posteljne mreže, stome, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan
taptnik
Ljubljana, Mestni trg 18

Oglejte si
v solidni in prvovrstni izdelavi spalnice, jedilnice in kuhinje pri Pohištvo Malenšek, Medvedova 28, Ljubljana. (s)

Ugodno naprodaj:
kuhinjske kredence, črna predsobna garnitura, otroške postelje, stare pisalne mize, starejša pisarniška omara za karte in razno drugo pohištvo v TRGOVINI »OGLED«, Mestni trg 3, vhod skozi vežo.

Vermouth in Cremamarsala
izredne kvalitete pri
VOJKO BRAZ
trgovina z vinom
MEDVEDOVA CESTA 7

Ženitbe

30 do 40 letno
trgovsko izurjeno gospodično ali vdovo z nekaj gotovine si želim za življenjsko družico. Dopise brez slike in naslova ne sprejemam. Ponudbe pod »61295 + 48« na upravo.

Razno

Vloge in prošnje
v Italijansko sestavlja, prepisuje in razmnožuje, izvršuje vse informacije ter razne posebne »služe« »Servis biro«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Umetniške predmete,
pohištvo, slike, drobne predmete, kupim in prodam. — Umetnost, Kolodvorska ulica 30. (r)

Piscem novel, črtic,
otroških povesti se priporoča ilustrator Horvat Valentin, Zrinjskega cesta 5. (r)

Il mio bambino è a letto con l'influenza ...
Moj otrok je zbolel za influenco ...

Le così dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, iracheiti, bronchiti.

In tutti i maianni da raffreddamento è rimedio sovrano la **»RODINA«**

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obojenj, kakor so kašelj, mrzlica, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem beleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence

Vsemogočni je poklical k Sebi našo drago mamo, staro mamo, teto, sestro, taščo, gospo

Marijo Zaman
roj. Zalokar

po težki in dolgotrajni bolezni, prevideno s svetotajstvi, v 72. letu starosti. Pokopali smo jo na župnem pokopališču v Škocjanu v petek, dne 8. januarja 1943.

Dobruška vas pri Škocjanu dne 6. januarja 1943.

Zalujoče družine:
Prijatelj, Pirc, Beve in Selak

TOMAŽ POKLUKAR: BELE ZVEZDE

Odmevali so zamolkli udarci, brenčala je jeklena žaga, padalo je drevje. Kdaj in kdaj se je oglašil vesel vrisk, ki so ga vrnile stene komaj slšno in po daljšem času. Krepke roke so zarile v zemljo krampe, lopate in motike. Inženir je meril, stavbenik ukazoval, vozniki so vozili kamenje, fantje so opravljal svoj prostovoljni kuluk.

Tu je preživel Matevž nekaj lepših dni. Pomagal je od jutra do večera, dokler je čutil odlično moč v mišicah in dokler ga ni vleklo srce spet v dolino.

V mestu je ostal samo še do zaključka predavanja, potem pa se je vrnil k Andraževim. Majda mu ni prinesla potice na pot kakor o božiču, pač pa šop velikih rdečih nageljnov.

»Na Cirilov grob jih položim,« mu je naročila.

Vse poletje je ostal Matevž pri očetu in materi. Ves se je posvetil delu, le ob večerih je prebral knjige: o živino-reji, poljedelstvu, sadjarstvu. Šele na jesen se je vrnil v mesto.

19 tete in strici so bili takih misli. Vst, razen sester in bratov. Ti so poznali Matevža, radi so ga imeli in so mu zaupali.

»Otrok si in rineš svoje,« se je jezil oče. »Samo dobro ti hočem, ti pa tega ne razumeš ali nočeš razumeti.«

Majda bi rada govorila o sreči, ki čuti po svoje. Vendar, o tem je lahko govorila samo z Matevžem. Z drugimi ne. Pač, kdaj pa kdaj se je razjokala pred materjo. Ni našla pravih besed, tudi pravih misli ni znala razodeti. To je trdila, da delati ni sramotno in da mora vsaka žena delati. Tudi one, ki hodijo v svili in no-sijo dragocene nakite.

»Mamica, saj tudi ti delaš od zore do mraka. Ti držiš svinčnik v rokah in pregleduješ račune, jaz pa bom kuhala, šivala, plela in žela. Za težka dela imajo pri Matevževih hlapce in dekle.«

»Otrok moj, ti nisi za grunt, si pre-blika in preveč razvajena.«

»O, veš, kaj mi je obljubil Matevž? Da bo otrokom prav tako mehko poslano kakor je bilo nam pri tebi.«

»Ne govori neumnosti, ko si še sama otrok.«

Majda pa ni bila otrok. Vsa je dozo-rela kakor hruška v oktobru, vsa je lepa kakor jablana, ki žari v cvetju.

Nista samo Matevž in Janezki zardevata, kadar jo srečata. Marsikdo bi rad govoril z njo še kaj drugega kot o vremenu, o knjigah in športu. Zato pa je Majda gluha. In če kdo le preveč zardeva in jeclja, mu začne pripovedovati o Matevžu. Toliko, da ve, pri čem je.

Rada hodi na kopanje; kadar ni v vodi, se zlekne v travo in čita knjigo ali pa igra odbojko. Tudi veslati gre rada, čoln pa mora drseti hitro po vodi, kakor smuč po klancu. Samo z Matevžem se je rada zaustavila na Barju in se pri potratku prepustila toku, da ju je nesla voda nazaj. Kadar je z Janezom v čolnu, veslata oba in hitita, da jima teče pot po čelu. Samo športna tovariša sta in nič več.

Na jesen se je vrnil Matevž z doma. Tri mesece je bil očetu v oporo. Iz dneva v dan je hodil na njive, v gozd in na senožiči; vezal je pšenico, sušil travo, podiral drevesa. Veliko lepega je doživel, marsikdaj pa so bile ure dolge in otožne.

Koliko drobnega dela je s senom, preden pokosi travo, jo sušila in obračala, jo zlagala v kopice, nalagala na voz in zmečel v kozolet! Drobnost dela je to, ki zahleva časa, marljivosti v malem in potrpljenja. In če te zaloti ploha, je bil ves trud zaman. Vse moraš začeti zopet iz-nova.

Bili so dnevi, ko je imel veselje z delom, prišli pa so tudi takšni, ko je premišljeval o ljudeh, ki imajo svoje službe, svoje ure in svoj prosti čas. Po osem ur delajo, potem pa se posvetijo umetnosti, znanosti, razvedrilu, družbi, športu ali kavarni. Za kmete pa veljajo drugačni zakoni: šest dni ga kličejo stoteri opravki, sedmi dan pa je njegov. Samo sedmi dan!

To, o čemer sanjaš, je vedno lepše od resnice. Zadnji dnevi adventa so prijet-

nejši od božiča, velika sobota polnejša od nedelje.

Izletniki, ki so hodili mimo Andraževih v hribe, so zavidali fantu na njivi, ki je vse poletje na letovišču. Matevža pa, ki jih je gledal, ko so se vračali v dolino, je vleklo za njimi. V mestu si je želel pluga in kose, ko pa je bil doma, je bil marsikdaj zamišljen: v duhu je gledal mesto, kjer teče življenje hitreje in vedreje.

Minule so počitnice in fant se je spet vračal v mesto. Sreč mu je vriskalo, ko je vozil vlak mimo Dev. Marije v Polju in ko je od daleč zagledal silhueto pri-jaznega mesta. Na polju so se vstirile lič-ne hišice, nad morjem strelh so štrleli znani zvoniki, na obzorju je dremal grad, okrog mesta pa so se razgrinjali skriv-nostni gozdovi v zgodnjih jesenskih barvah.

Razveselil se je železničarjev na ko-lodvoru in prav tako nosačev, ki so ča-kali z vozički. Studentje so se mu zdeli živahni, mekarice prikupne, meščani za-nimivi, cinglanje tramvajva tako domače. Tudi gospe in ženske, ki so postajale na pločnikih in se pomenkovale brez konca in kraja, mu niso bile v spodbiko.

Taka je Ljubljana, tak je njen utrip in njen slog življenja. Človek je vselej vesel, kadar se vrne v njeno sredino. Šele čez nekaj dni, ko čuje spet prepire z nasprotnega balkona, ko srečuje iste obraze pred pošto in ko mu postane me-stni vrvež dolgočasen, se zave vsakda-njosti, ki je malenkostna in neizogibna.

A. Fogazzaro:

79

Palača ob jezeru

Edita je vprašala, kaj je z markizo. Župnik ji je povedal, da je zdrava in da jo je videl prejšnji večer.

»Po večerji bova šla v Palačo, kaj ne, očka?«

»Je brez nekaj časa dejala Edita.

»Brez dvoma.«

Pogovor ni bil več tako živahen kot prej. Ko je bila večerja pri kraju, se je Steinegge nenadoma spomnil, da mora h grofu.

»Počakajte še na kavo,« mu je dejal don Inocencij.

»Mislim, da bi jo lahko šli pit na vrt.«

Odšli so na vrt, ki je bil poln prijetnega pomladnega vonja. Sonce je prodrlo skozi oblake in se je skoraj dotikalo gričev na zahodu. Okna župnišča so se lesketala, kakor da bi bila zlata. Edita je hotela sama prinesiti kavo. Don Inocencij in Steinegge sta sedla na obzidek.

»Marta je zelo dobra ženska,« je dejal don Inocencij, »za velika klepetulja. Čudne stvari se godijo v Palači. Poleg drugega se je tudi vrnil tisti Silla.«

Steinegge je od presenečenja kar poskočil.

»Saj to ni mogoče! Saj je bil še predvčerajšnjim v Milanu pri meni in mi ni nič povedal.«

»Že mogoče. Zdaj pa je tu.«

»Ste ga videli?«

»Brez dvoma.«

»Nemogoče!... Oprostite, a zdi se mi, da ste se morali zmotiti. Nemogoče je, da bi bil on tule«

Dvignil se je in začel naglo hoditi ob zidu ter medtem nekaj mrmral po nemško.

Nenadoma pa je obstal. Neka misel mu je šinila v glavo.

»Morda so ga pozvali?« je dejal. »Morda je dobil brzojavko?«

»Morda, a ne verjamem, kajti o grofu sem vam povedal, v kakem stanju je, markiza ga ni mogla videti že, ko je bil zadnjič tu. Grof in grofica Salvador pa ga ne poznata.«

»A kaj dela tu?«

»Hm! Dobro veste, kaj se je, je govorilo o njem. Ker je prišel prav zdaj sem, se zdi, da je trn v peti markizi ter grofu in grofici Salvador.«

»Zaradi dediščine? Oh, to je laž in grdo obrekovanje!« je ves razburjen vzkliknil Steinegge.

»Oprostite, gospod župnik, vi tega še ne veste. Nikar ne verujte tem govoricam. Gospod Silla nikakor ni to, kar se govori in niti najmanjšega dvoma ni o tem, da ni prišel s tako umazaniam namenom sem, kakor se mu podtika.«

Duhovnik mu je namignil, naj molči. Marta je stopila na prag in hotela odvzeti Editi podstavek s kavo.

»Nikar, gospodična,« je ugovarjala; »to ni delo za vas. Pa storite, kakor hočete.«

Edita se je vsa nasmejana približala župniku in očetu s podstavkom v roki. Zahajajoče sonce jo je vso ožarjalo.

»Ne veš, da je gospod Silla tu?« ji je oče dejal v nemščini.

Obstala je in za hip molčala, ne da bi se pokazala presenečeno. Nato je mirno vprašala:

»Kje, tu?«

»V Palači.«

Edita je postavila podstavek na obzidek in vprašala župnika, če mu je ljubša sladka ali pa grenka kava.

Steinegge se je čutil nad njeno nebrzičnostjo. Morda je že prej vedela, Morda ji je Silla zadnjič kaj povedal?

Ne, Silla ji ni povedal nič in ona ni prav nič vedela. Pripomnila je, da so ga morda poklicali potem brzojavke.

»Nikakor ne,« je dejala Marta, ki se je neopazno približala. Župnik je bil tako zaverovan v razgovor, da je ni opazil.

»Kaj pa vi veste o tem?« ji je dejal.

»Kaj bi tudi jaz česa ne vedela?« je odvrnila Marta. »Tisti gospod je prav zares padel iz oblakov. Nihče ga ni pričakoval. Samo Ivanka ga je vesela, ker ve, da ga je gospod grof imel rad. Od ostalih ga nihče ne more videti, še najmanj pa donna Marina. Meni sicer gospod župnik nič ne pove; kljub temu pa vem, da ga je snoči donna Marina povabila na vrt, kjer si ga je pošteno privoščila.«

»Kako neki veste te stvari?« jo je ves začuden vprašal don Inocencij.

»Se marsikaj drugega vem. Ali morda ni res?«

»Res je, da ga je povabila na vrt. Kaj mu je rekla, tega pa ne vem niti jaz niti vi.«

»Slišal ju res ni nihče. Kdor ju je videl in kdor ju pozna, pa sodi, da mu je velela, naj odide. Saj je tudi prvič odšel zaradi nje.«

»Je odpotoval?« je vprašala Edita.

»Ne, gospodična, ni odpotoval; vsaj mislim tako. Ste ga videli danes, gospod?«

»Da. Srečal sem ga na stopnicah.«

»Ali greva, Edita?« je vprašal Steinegge.

»Ne, očka. Zdi se mi, da ni primerno, da bi zdaj šla tja tudi jaz. Le pojdisam. Jaz pa ostanem pri gospodu župniku.«

»Nocoj imamo šmarnice,« ji je dejal župnik.

»Dobro. Šla bom v cerkev.«

Steineggeju je bilo žal, da je moral iti sam. Vendar pa ni ugovarjal hčerkin odločitvi in je odšel. Marta se je vrnila v kuhinjo s skodelicami, tako da sta Edita in župnik ostala sama na vrtu.

»Kako je dober?« je dejala Edita. »Mnogo bolj, ki od mene. Kako zelo vas ima rad. Tako zelo si je želel priti k vam. Snoči sva se pogovarjala o veri in dejala sem mu, da so nekatere duše kakor nalašč ustvarjene, da posredujejo med Bogom in ljudmi. Vi, gospod župnik, ste ena izmed teh duš.«

»Oh, gospodična Edita!«

»Da, res je to. Oče je izjavil, da je o tem zdaj tudi on prepričan.«

Glas ji je drhtel od ginjenosti.

»Pogirite se,« ji je dejal duhovnik; »vaš oče je morda bližje Bogu, kakor si morda predstavljate. Srečen sem, da se je Bog poslužil moje nevredne osebe, da ga zopet privede v naročje Cerkve. Nagnjenje, ki ga čuti do mene, nevrednega, bo pripomoglo, da pozabi na preteklo gorje, ki se je kakor zid postavilo med Boga in njega. Še več bomo dosegli. Sicer pa ste ravnali popolnoma prav, da niste preveč silili vanj.«

»Ubogi očka!« je dejala Edita in vzdihnila.

Srečno in uspeha polno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem trvdka

IVAN PIELICK

trgovina z južnim in domačim sadjem
ter zelenjavo na debelo

LJUBLJANA

Pogačarjev trg * Telefon 45-47

Srečno novo leto želi

FR. P. ZAJEC

izprašan optik in urar

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica št. 6 (pri Frančiškanskem mostu)

Srečno novo leto želi

Mesarija ZEVNIK

LJUBLJANA - Bleiweisova cesta 41

Srečno novo leto želi

IVAN BERNIK

tovarna rolet

LJUBLJANA - Linhartova ulica št. 8

Srečno in
uspešno
novo leto
1943
ž e l i

Zadružna tiskarna

d. z. o. z.

Ljubljana

Bleiweisova 17 - Telef. 30-67

Srečno in blagoslovljeno novo leto

želita

EDV. WOSTNER IVAN

kleparstvo / vodovodna instalacija

LJUBLJANA - Zaloška 36, Moste

Srečno novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem in prijateljem

Cvetličarna „SPLIT“

Srečno novo leto želi cenj. odjemalcem

Srečno novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem

Koncesionirano elektropodjetje

Franjo Perčinlič, Ljubljana

Ariele Rea cesta 16 - Telef. 23-71

Srečno novo leto

želi

Foto „JUSTI“

Ljubljana, Bleiweisova 6

Steklo / porcelan / steklarstvo

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA - Wolfova ulica št. 4

Srečno novo leto!

„NAŠA SLOGA“

CERKVENI IZDELKI

LJUBLJANA - Bleiweisova cesta št. 17

VEČ SREČE

v novem letu želi

ZELEZNINA

SEKAVČNIK FILIP

LJUBLJANA

Rimska cesta št. 19

Srečno novo leto vsem cenjenim odjemalcem želita

Milko in Marija Slamič

mesarija

LJUBLJANA, Jegličeva 10

Srečno in veselo novo leto

želim cenjenim strankam in se priporočam še nadalje

FRANC FUJAN

splošno krovstvo

Ljubljana - Galjeveca 9 — Telefon 43-83

Srečno novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem

ZUPANČIČ JANEZ

Strojna mehanična delavnica
Trgovina s tehničnim materialomTrgovina s tehničnim materialom
Bleiweisova c. 34

ČRNOMELJ 110

LJUBLJANA

Edgar Wallace:

43

Skrivnost skrivljene sveče

Roman

»Prišel je po stopnicah in odšel in ga nisem več videl. Ko ste prišli vi in se je odkril zločin, sem se nekoliko zmedel, ker sem se bal, da bi me zaradi nameravanega načrta zavohal kak vaš pes... Odšel sem v vestibul in našel tedaj na mizi neko pismo. Naslovljeno je bilo name.«

Premolknil je in T. Ks. mu je pokimal.

»Dalje!« mu je nato spet ukazal.

»Nisem mogel razumeti, kako naj bi bilo pismo prišlo na mizo, a ker sem bil skoraj ves večer v kuhinji razen ono malo časa, ko sem šel in poiskal svojega tovariša ter ga obvestil, da ne bo z načrtom za to noč nič, ga je moral kdo postaviti nanjo, preden sem se vrnil. Odprl sem pismo. Malo besed je bilo v njem napisanih, a povem vam, da mi je srce hotelo raznesti prsi in da me je obilil ob njih mrzel pot.«

»Kaj pa je bilo takega v pismu?« je vprašal T. Ks.

»Svoj živ dan ne pozabim tega, gospod. Za vedno so se mi vtisnile tiste besede in možnosti,« je resno zatrdil mož. »Listek se je začeljal s številkami: A. C. 274.«

»Kaj naj bi to pomenilo?« je vprašal T. Ks.

»To je številka, ki sem jo imel, ko sem bil zaprt v jetnišnici v Dartmooru, gospod.«

»Kaj pa je bilo v pismu?«

»Oodite takoj od tod!« — Ne vem, kdo je prinesel pismo, a jasno je bilo, da sem razkrinkan in da so mi na sledu. Zaradi tega si nisem upal nič več. To je zgodba od začetka do kraja. Potem sem slučajno naletel na gospodično Holland, to se pravi miss Bartholomewovo, in ji sledil do njenega stanovanja na Portman Place. Bilo je tisti večer, ko ste bili tam.«

Tu. Ksu. je bilo nerodno, ko je začutil, da je zardel.

»Ne veste nič drugega?« je vprašal.

»Nič drugega, gospod.«

»Rada bi vas nekaj vprašala,« je rekla drugo jutro gospodična, ko sta se srečala v Green Parku.

»Če bi me radi vprašali glede tega, ali sem poizvedoval, kje je vaše stanovanje,« jo je opozoril, »prosim, da to opustite.«

To jutro se mu je zdela čudovito lepa. Sveži zrak ji je obarval lica in dal večjo prožnost njenemu koraku. Ko je stopala ob njegovi strani v svoji mladostni neskrbnosti, je bila kakor v soglasju z življenjem, ki se je že budilo v slehernem dnevu po parku.

»Veste, da se je vrnil vaš oče v mesto in da bi vas zelo rad videl?« jo je vprašal.

»Upam, da niste šli in kaj besedičili o meni z očetom,« je rekla in se namrdnila.

»Seveda,« je odgovoril obupano. »Povabil sem tudi vse reporterje Fleet Streeta in jim dal vse podatke o vašem pobegu.«

Obrnila se je in ga gledala naravnost v oči.

»Saj ste tak, kakor kak mučenec iz prve dobe

krščanstva, ubožec,« mu je rekla. »Ali bi radi, da bi vas vrgli levom?«

»Rajši bi, da bi bilo vsega za vedno konec,« je razdraženo odgovoril.

»Ali ste tako nesrečni? Saj vendar imate vse, kar je potrebno za prijetno življenje!« ga je zavrnila.

»Ha ha...« se je zarežal.

»Seveda, gotovo imate vse! Sijajno službo imate in vsi vas občudujejo in govorijo o vas. Zeno imate in družino, ki vas ljubi.«

»Vse to da imam?« je vprašal.

»Ali niste poročeni?« ga je tudi ona vprašala.

T. Ks. je pokrnil.

»Veste, vedno sem mislila, da ste poročeni,« je nadaljevala. »Večkrat si vas predstavljam v družinskem krogu, kako berete otrokom zanimive zgodbe o 'Malčku, povednem palčku', ki izhaja v Daily Megaphonu.«

Oslonil se je na ograjo in se ustavil.

»Ali naj sedeva?« je tiho vprašal.

Sedla je, se napol obrnila k njemu, bila resna in mirna in kar očarjujoča.

»Prav imate, a glede otrok ste se le motili,« ji je nato rekel.

»Torej ste poročeni?« ga je vprašala, ne da bi pokazala zaradi tega posebno veselje.

»Ali tega niste vedeli?« jo je vprašal s posebnim poudarkom.

Gospodična je kakor nekaj požrla.

»No, saj se mene nič ne tiče in upam, da ste srečni.«

»Popolnoma srečen,« je odgovoril T. Ks. za-

dovoljno. »Obiščite me kako nedeljo popoldne, ko lupim krompir. Kadar smem na vrt, sem kar ves iz sebe!«

»Ali naj greva?« je rekla.

T. Ks. bi prisegel, da so se ji orosile oči, in je bil prepričan, da ji njegove potegavščine niso bile ljube.

»Saj vas nisem razjezil, kaj?« je vprašal.

»O, ne...« je odgovorila.

»Hočem reči, saj ne verujete mojim šalam, da bi bil poročen, in podobnim potegavščinam?«

»Ne zanima me, vsaj posebno ne,« je odvrnila in pridvignila ramena. »Z menoj ste bili zelo vljudni in grozna neotesanka bi bila, ako bi vam ne bila hvaležna. Res, nič ni na tem, ali ste poročeni ali ne, ker se to mene nič ne tiče, kajne?«

»Seveda,« ji je odgovoril, »upam pa, da tudi vi niste poročeni, kaj?«

»Poročena?« je bridko odgovorila. »Pač, že bi bila z vami.«

Ko so ji užle te besede, se je zavedela, kaj je rekla, a že naslednji trenutek je bila v njegovem objemu in jo je poljuboval v veliko pohujšanje nekega starega čuvaja parka, nekega zamazanega fantka in neme race, ki se je s svojimi rumenimi očmi kakor posmehovala ob prizoru, ki ga je videla.

»Belinda Mary,« jo je ogovoril T. Ks., ko jo je pozdravil, »moral bi zapustiti svoje letovišče, kjer koli je, in se vrniti na Portman Place. O, vem, da se ne morete še vrniti. Nekdo je še z vami tam in lahko bi uganil, kdo je.«